

England ventur . . .

Det højt ansete tidsskrift Kulturkampen bringer i sit Aprilnummer en artikel af Peter P. Rohde, som hjemvendt fra et 3 måneders studieophold i England anser dette lands politik som nogen til de europæiske begivenheder. Da det er umuligt af pladshensyn at gengive artiklen i sin helhed, maa læseren nøjes med et resume.

I England sejrede arbejderbevægelsen ikke som i sin tid paa fastlandet, den engelske arbejder havde det forholdsvist godt, rige kolonier sikrede alle paa de britiske øer det daglige brød. England er den dag i dag i virkeligheden meget konservativt, forsigtigt, om man vil, mindst halvdelen af englænderne føler sig som øboere og interesserer sig ikke videre for fastlands-politik. Den partideling, som findes, har snarere økonomisk baggrund.

Den uklare stilling, som det britiske imperium indtager, dikteres halvt af frygt for det nazistiske uhyre, som det selv mer eller mindre bevidst støtter, halvt af aabenbare nazistsympatier, som kul- og staallandet ret naturligt maa nære for sin kollega; tilsammen kan de maa ske holde Japan stangen paa verdensmarkedet.

10. sept. 1936 holder Chamberlain en tale, hvor han gør rede for sine synspunkter, der er mistrostrøtte, skeptiske og direkte sabotage over for folkeforbundet:

- 1) Folkeforbundet er prøvet og svigtet (han glemte, hvis skylden bl. a. var).
- 2) Folkeforbundets funktioner maa ændres og indskrænkes til et omraade, der svarede til dets virkelige indflydelse — (odelæggende for selve grundtanken i folkeforbunds-ideen).
- 3) I stedet for det kollektive regionale d. v. s. sær aftaler

AKTIESELSKABET
FØROYA BANKI
Hovedkontor: THORSHAVN Stiftet 1906. Afdeling: TRANGISVAAG
AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.
Bankforretninger af enhver Art udføres.
Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

Nú er brátt tíð

at síma eplaskokkar móti

svartaspillu.

Pulvir til sirmingarevni fáa tygum gott og bílga frá

TEKN. KEM.

FABRIKK OKKARA
HAVN

Kappróður.

Teir, ið ætla sær at luttaka í kappróðri á ólavsøku í Havn, biðjast um at boða frá seinast 24. juli til

felagið Kappróður.

som begrenser farezonen til de interesserede parter (mens det netop bør være fællesanliggender gældende alle medlemmer).

4) England bør forøge sine rustninger (for fredens skyld!).

Hans fuldkomne modstykke Anthony Eden er Englands fine mand, højliterære interesser, varmtfolende over for de farvede racer, ven af folkeforbundstanken han har hovedparten af Englands vælgere bag sig men begivenhederne imod sig.

Lad os se paa de sidste 6—7 års storpolitiske begivenheder: Østens tignation, Preusens og Bismarks lærvillige elev, det overbefolkede industriland mangler jord, marked og metaller. Manchuriet maa finde sig i Japans overfald. Folkeforbundet

bange, da den britiske love har halen mellem benene og faar en bid: ret til at handle og anbringe sin kapital under de ny organisatoriske garantier; men loven er højmodig, næmmer ikke bedrovede det skraemte Europa og forbyder knurrende bl. a. Danmark at sælge rekylgeværer til de stridende parter, en vældig fordel for det velbevæbnede Japan. — Afrustningskonference (burde hedde oprustningskonference, her træffer den internationale højfinans sandsynligvis aftaler til gavn for rustningsindustrien). Europa haaber paa nedrustning, men alle rustningspapirer stiger; England nedstemmer alle forslag; »etter halvandet aars snak foreslaar Simon, at man skulde se, hvordan Hitler artede sig.« Tyskland begynder henrykt sin mægtige

oprustning. Stillet overfor den fuldbyrdede kendsgerning, Tyskland atter en stormagt i den »internationale koncert«, maa England yderligere fire af paa folkeforbundets bekostning. — Frankrig føler sig forraadt og søger føling med Sovjetrusland — og Italien, som herved faar frie hænder til at kaste sig over Abessinien. Venner af folkeforbundet faar Eden til at repræsentere England i Geneve, Samuel Hoare bliver udenrigsminister. Den engelske flaaede sejler frem, men Chamberlain faar støttet af Laval i Frankrig Eden tvunget til at holde igen, Hoare trækker i land. Folket føler sig bedraget af disse politikere, Eden bliver udenrigsminister, en indrømmelse til folkeforbundspolitikken, hele verdenspressen gør grin med kejseren af Abessinien, men store dele af befolkningen i en række europæiske stater kræver paragraffen om »Sanktioner« sat i kraft d. v. s. forbud mod salg af krigsmateriel og fornødenheder til angriberen, da der er gode penge at tjene ved de høje oliepriser, gælder det selvfølgelig ikke denne uhyre vigtige artikel under en »motoriseret krig«. Snart er erobringen af Ætiopien en kendsgerning, problemet er løst (der er nemlig intet at stille op, naar loven har halen mellem benene). Efter disse krige har man set, at »den gave«. Turen kommer til Spanien. Straks ved oprørets udbrud henvender den spanske udenrigsminister sig til »loven« men faar et tvetydigt, »uldent« svar. England stiller sig ikke paa den kollektive sikkerhedsgrund (vi minder om betydningen af dette udtryk, koll. sikkerh. »): alle folkeforbundets medlemmer garanterer den enkelte stats ret mod overgreb). Retsbevidstheden er nu et fortidslevn, den gamle verden et rustningsmareridt.

Det konservative England gaar med til »neutralitet« d. v. s. forbud af vaabenexport til begge

parter, en uhyre begunstiggelse af Franco. Højdepunktet i denne politik er den »gentleman-agreement« (overenskomst), som sluttes med Mussolini om »ikke indblanding«. Kort herefter begynder italienske tropper, hvis vaabenlykke ikke var overvældende i Afrika, at lande i Spanien, ogsaa tyske æventyrere gaar paa hagekorstog mod det røde Spanien. Kommunistspøgelset er manet frem, det røde stormarsal, der faar selv skikkelige arbejdere til at svigte deres kæmpende kammerater, som slaas for dig og mig ogsaa. Omtrent samtidig har den engelske kapital, først afventende, senere med stigende ængstelse set sine i Tyskland anbragte værdiger i fare, de politikere, som i sin tid lokkede City paa denne vildmand, er ikke populære i handelskredse men derimod i store dele af den hovmodige talrige overklasse, der i nazismen ser fornyelse af deres gamle privilegier. Man skulde tro, disse skuffelser kom til orde i den engelske presse, ak nej, kun yderst forsigtigt ytrer ængstelsen sig, selv Sir Edward Cunard (Atlantehavets kæmpeskibe) nævner, skønt selskabet har lidt store tab, nazisympatier, angsten for hammer og segl og ærligt arbejde er for stor hos disse herrer, deres sonner bliver nazister, flokker sig om de sorte farver og slaar folk i hovedet med ridepiske fra de flotte, forkromede motorecykler, som de farter landet rundt paa.

Langt mere vægt og ytringsfrihed har den eller de finansgrupper, som fra gammel tid besidder hovedparten af Spaniens industrielle virksomheder — Rio Tinto-miernerne drives af engelsk kapital efter de mest haardhændede metoder. Disse haaber selvfølgelig paa Francos sejr.

Ligeledes nærer det engelske aristokrati sympatier for nazismen, v. Ribbentrop ses ofte i Hertuginen af Kents saloner. En stor del af officerskorpset

17) Ein myrking.
HÖGNI:
Ja, tað er ein góður vegur at ganga eftir at syrgja fyrri einum øðrum líka so væl sum fyrri sær sjálvum.
HÁLVAN:
Tá gongur tað, sum tað skal.
SIGVALDUR:
Tíðirnar vóru einar aðrar fyrr, enn tær eru nú. Tá hildu tey tað vera skomm at taka meira í lön, enn tey vóru von at fáa. Tað var eitt so gott ár, tá eg bygd, og eg minnst, at tá eg lat smíðin fáa lönina, tá vildi eg leggja nakað aftrat, men hann var so trekur at taka móti tí, og hann svór við, at meir enn ein króna skuldi tað ikki vera um dagin. Tað var lítill lön fyrri strævið arbeiði í fjúrtan klokutimar, men kortini varð hann sagður at vera ein vælstandandi maður.
HÖGNI:
Tað mundi ikki vera sørt, tygum hjálpti í aðrar mátar, havi eg hoyrt, eitt nú við at seta teir ungu í búgv.
SIGVALDUR:
Tað veit eg ikki rættiliga, hvussu tað tað var var við tí.

17) Ein myrking.

HÖGNI:

Ja, tað er ein góður vegur at ganga eftir at syrgja fyrri einum øðrum líka so væl sum fyrri sær sjálvum.

HÁLVAN:

Tá gongur tað, sum tað skal.

SIGVALDUR:

Tíðirnar vóru einar aðrar fyrr, enn tær eru nú. Tá hildu tey tað vera skomm at taka meira í lön, enn tey vóru von at fáa. Tað var eitt so gott ár, tá eg bygd, og eg minnst, at tá eg lat smíðin fáa lönina, tá vildi eg leggja nakað aftrat, men hann var so trekur at taka móti tí, og hann svór við, at meir enn ein króna skuldi tað ikki vera um dagin. Tað var lítill lön fyrri strævið arbeiði í fjúrtan klokutimar, men kortini varð hann sagður at vera ein vælstandandi maður.

HÖGNI:

Tað mundi ikki vera sørt, tygum hjálpti í aðrar mátar, havi eg hoyrt, eitt nú við at seta teir ungu í búgv.

SIGVALDUR:

Tað veit eg ikki rættiliga, hvussu tað tað var var við tí.

HEINI:

So veit eg eitt sindur um tað at siga, meðni. Eg hjálpti so mongum at bera við til hús teirra, og fyrri mær søgdu teir, at tá teir ikki áttu fyrri tey sjálvir, so var tað Sigvaldur á Kongsmerk, ið hjálpti teimum.

SIGVALDUR:

Tegið tú, Heini! Tað veitst tú einki um at siga. So mátti tú fingið í lag at byggt sjálvur, tí tú kundi fingið so nógv frá mær, sum tú vildi.

HEINI:

Tað kundi eg, um eg vildi. Tygum bjóðaðu mær tað sjálvur.

SIGVALDUR:

Nú hoyrir tú, Marsanna, at tað ikki var eg, sum lá í buktini.

MARSANNA

(súlfar):

Tað vóru aðrar grundir fyrri tí.

RAGNHILD:

Var tað ikki í kvöld, mánamyrkingin skuldi verða?

TORA:

Tað er rætt, tað verður mánamyrking í kvöld.

GUNHILD:

Nær helst var tað, hon skuldi verða?

TRYGVI:

Nú í stundini.

HÁLVAN:

Tað eigur longu at vera farið at myrkja.

SIGVALDUR:

Hana mugu vit siggja, tað er einki við at gera.

ÖLL:

Ja, hana mugu vit siggja. (Tey fara úttan Heini og Marsanna).

HEINI:

Eg fari ongan veg.

MARSANNA:

Sama sigi eg. Eg havi so manga myrking sæð mína tíð, so eg leggi einki í tað longur.